N°. 2310.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

1854.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden,* enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

WOENSDAG, 29 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 28 November.

De heer Thorbecke heeft gisteren de beraadslagingen, over het derde hoofdstuk der Begrooting, geopend. Hij deed zulks met eene voorafspraak, waarin hij ophelderingen gaf omtrent de beteekenis van parlementaire beschuldigingen, die altijd slechts de handelingen, nooit de personen der betrokkene ministers op het oog hebben. Deze voorafspraak was blijkbaar den minister van Oorlog toegedacht, die evenwel de zitting niet bijwoonde. Met der daad, deze minister is zoo prikkelbaar dat men niets van zijne administratie kan zeggen, zonder dat men het gevaar loopt van hem daarin eene personaliteit te doen zien. Dat maakt de diskussie niet alleen onaangenaam, maar zelfs belet eenigermate de vrijheid der diskussie. Zeer gepast was derhalve de bemerking van den heer Thorbecke dat de prezident, die er in slagen mogt om de beginselen door hem ontwikkeld in de Kamer te doen heerschen, ongetwijfeld op de sympathie van alle leden zou kunnen rekenen.— De Voorzitter nam het woord om aan den heer Thorbecke daarover eenige opheldering te vragen, dewijl hij in zijne voorafspraak eene berisping scheen te zien, die hij meende niet verdiend te hebben. De heer Thorbecke herhaalt dus zijne gezegden met de verklaring, dat in die woorden volstrekt geen verwijt gelegen was jegens den voorzitter. — Bij de afwezigheid van den minister van Oorlog, zegt die van Buitenlandsche Zaken, dat door den heer Thorbecke blijkbaar gezinspeeld is op het gebeurde van Zaturdag. In elk ander geval zouden de aanwezige ministers het woord opnemen voor den afwezige. Hij doet dit nu niet om redenen den heer Thorbecke bekend. Het kan een wijs beleid zijn eene diskussie in de Kamer niet te doen doorgaan, wanneer zij onaangename gevolgen buiten de Kamer zou kunnen te weeg brengen. Dit alles is waar in algemeene thesis, maar hoe zulks in het bijzonder geval te pas komt, is voor ons een raadsel.

Van de voorafspraak is de heer Thorbecke overgegaan tot het aangeven zijner bezwaren tegen het departement van Buitenlandsche Zaken. Spreker verlangt dat onze neutraliteit boven allen twijfel verheven zij, en dat tevens onze handelsregten krachtig gehandhaafd worden. Als middelen daartoe beveelt hij aan: 1°. Verstandhouding met andere neutrale mogendheden over de regten en belangen der neutraliteit, vooral wat den handel en de nijverheid betreft. Spreker meent dat de omstandigheden daartoe bijzonder gunstig waren, zoowel om de rigting der publieke opinie in Europa ter gunste der neutraliteitsregten als om de goede gezindheid der oorlogvoerende Westersche mogendheden, die uit eigen beweging reeds halverwege te gemoet kwamen aan de regten der neutralen. Hij achtte het eene taak, Nederland uitnemend waardig, om tot zulke verstandhouding de eerste stappen te doen. — Wij deelen deze inzigten van den spreker ganschelijk. Vroeger is er spraak geweest, om traktaten aan te gaan met andere neutralen, ten einde de wederzijdsche neutraliteit te waarborgen. Wij hebben dat denkbeeld bestreden als nutteloos en veeleer schadelijk. Maar geheel anders is het denkbeeld, door den heer Thorbecke gisteren ontwikkeld, dat allezins onze aanprijzing verdient. Het 2e middel, dat spreker aan de hand geeft, is zooveel mogelijke openbare behandeling van zaken. Blijkbaar heeft de spreker het regt aan zijne zijde. De [illegible]den de oorlogvoerende mogendheden omtrent door de [illegible] van de regten der neutralen medegesleept [illegible]heid, [illegible]eke opinie, die daarheen wil. Openbaarheid is, waar die regten geschonden of bedreigd worden, dus het gereed middel. 3°. acht hij eene verklaring van beginselen nuttig en noodig. Wij zien daarvan het voordeel niet in, tenzij en in zoo verre zulks in verband komt met de verstandhouding der neutrale mogendheden onderling, die, als zij zich over de regten der neutralen verstaan hebben, gezamenlijk kunnen werken om ze bij de oorlogvoerende mogendheden ingang te doen vinden. Maar eene verklaring van zulke algemeene beginselen, aan den minister in de Kamer afgevraagd, billijkt wel eenigzins het te fiere antwoord van den heer van Hall, dat hij daar niet is om les te geven of te nemen. Intusschen, met regt vraagt de heer Thorbecke inlichtingen naar de wijze waarop de geschillen zijn geschikt, die zich omtrent de regten onzer neutrale scheepvaart hebben voorgedaan. Verder, of wij deel nemen aan de voor ons zoo gewigtige onderhandelingen over den Sond-tol. Eindelijk, of de minister geen bezwaar ziet om mededeeling te doen omtrent de zaak van Gibson, waaromtrent al zeer zonderlinge geruchten hebben geloopen, waarvan hij hoopt dat het slechts geruchten zullen zijn.

De heeren Zijlker, Sanders en Dommer van Poldersveldt bestrijden de verhooging van traktementen onzer gezantschappen. De eerste wijst op de armoede, die bij ons te lande de mindere klassen aangrijpt, de tweede beweert teregt, dat men bij verhooging der traktementen niet moet beginnen met die het meest, maar met die het minst bezoldigd worden. De derde, de heer Dommer, zal zich in de beoordeeling der Begrooting slechts door cijfers laten leiden. Hij ziet op de personen der ministers niet dan wanneer hunne handelingen strijdig zijn met het belang van het land. In dat geval zal hij 't ronduit verklaren, maar hij ziet daartoe thans geen noodzakelijkheid. Spreker is niet overtuigd dat de aangevraagde verhooging der bezoldiging onzer diplomatieke agenten billijk is. Wij staan, zegt hij, tegenover eene bevolking, waarvan een deel te zwaar gedrukt wordt en tegenover eene schuld, die wij niet gemaakt hebben. Overigens, de Regering zegt dat de verhooging weinig helpen zal. Maar als dat waar is, wat zal zij dan baten? Dan is zij slechts een eerste stap, die nog door meerdere moet worden gevolgd. En daartoe wil hij niet medewerken.

De heer van Heiden Reinestein is van meening dat het ministerie zijn April-programma niet krachtig genoeg heeft gehandhaafd. Hij hecht zijn zegel aan de houding door de Regering aangenomen in zake onzer neutraliteit.

Ook de heer Dirks deelt die meening. Na dien spreker is de verhooging verdedigd door den heer van Goltstein, die door eenige voorbeelden tracht aan te toonen dat de bekostiging onzer gezantschappen niet staat in verhouding van hetgeen zij behoeven.

De heer van Nispen van Sevenaer merkt op dat hij tot de bestrijders behoort. Hij voegt er bij, en zeker heeft dit zijn nut, dat in zijne sektie alle vrienden van 't ministerie de verhooging hebben bestreden.

Zulks wordt bevestigd door den heer Hugenholtz, die zijne verwondering te kennen geeft dat diezelfde vrienden thans zwijgen. Hij verklaart dat hij tegen de Begrooting zal stemmen al mogten ook de amendementen worden aangenomen, om de strekking der Regering tot verhooging der Begrooting te veroordeelen, om nu blijk te geven, dat hij niet goedkeurt de politiek door de Regering gevolgd. Hij meent dat de Regering de gerezene moeijelijkheden niet heeft opgelost op eene voor Nederland eervolle wijze. Met de eene is zulks geschied door kracht van geld; omtrent de andere zal hij niet uitweiden.

De heer van Hoëvell waardeert de pogingen van sommige vrienden van het gouvernement om de amendementen te doen doorgaan. Maar hij vraagt of zij wel weten wat zij doen? Hij meent dat het amendement gerigt is tegen het *stelsel* van den minister, die aan 't hoofd staat van dit departement, zoo men dat een stelsel noemen kan. Hij zal voor het amendement en toch tegen de Begrooting stemmen, omdat hij in den minister geen vertrouwen stelt. 1°. herinnert hij aan de verklaring van dezen, bij de beraadslaging van het adres, dat wij met Amerika de meest vriendschappelijke relatiën hebben. En kort daarna is een brief openbaar gemaakt van den Amerikaanschen minister, die daarmeê in strijd is. 2°. komt hij terug op hetgeen hij bij de algemeene beraadslagingen heeft gezegd; de minister verklaart dat hij geen beschuldiger wil zijn van den heer van Zuylen in de kerkelijke quæstie, en toch weigert hij openbaarheid te geven aan de stukken, waarvan de spreker met den heer Strens, in 't belang der afgetredene ministers, openbaarheid vraagt, en hij weigert zulks op grond, dat hij dan den schijn zou erlangen van den heer van Zuylen te schaden.

De minister van Buitenlandsche Zaken bespreekt in zijn antwoord drie punten:

1°. de quæstie van vertrouwen. Daaromtrent beantwoordt hij de heeren Thorbecke en van Hoëvell. De minister is van oordeel dat onze neutraliteit krachtig moet gehandhaafd worden. Maar hij vraagt hoe men hem veroordeelen kan, als men niet weet wat de Regering gedaan heeft. Het is moeijelijk over buitenlandsche aangelegenheden te spreken, de heer Thorbecke-zelf heeft vroeger gezegd, en het gold toen eene afgedane zaak, dat de diskussiën over 't buitenland moesten beperkt zijn. De minister is er niet voor om Nederland eene vlag te doen opsteken, maar des te meer om onze vlag staande te houden. De bezwaren in het jongste jaar gerezen zijn alle, die van Gibson uitgezonderd, opgelost. Zulks is geschied zonder dat met geld te koopen. Wat de *Favorite* betreft, die zaak is afgeloopen tot genoegen der beide gouvernementen. En wat nu Gibson aangaat, hij kan de stukken daaromtrent nu niet mededeelen. Maar hij beweert, en wij gelooven te regt, dat die zaak uit zijnen aard geene Staatszaak is, maar slechts eene persoonlijke reclame. Zij kan intusschen Staatszaak worden. Inmiddels verzekert hij, dat de publiek gemaakte brief van den heer Belmont geen bewijs is, dat de tusschen de Vereenigde Staten en Nederland geen vriendschappelijke relatiën blijven bestaan en dat de Amerikaansche minister zeer bevredigende verklaringen heeft gegeven van het woord *enforcement*, in plaats van hem een dictionnaire toe te zenden, zooals gemeld is geworden. Eindelijk, omtrent de op nieuw ter spraak gebragt quæstie van de kerkregeling, herhaalt hij zijn bereids twee malen gedaan aanbod, om al de stukken openbaar te maken, als de Kamer eene interpellatie verlangt; of als de Kamer dat niet verlangt de stukken ter inzage te geven aan twee of drie vertrouwde personen, met de voormalige ministers van Buitenlandsche Zaken en R. K. Eeredienst te bespreken. Hij biedt als nu den heer Strens dezelfde gelegenheid aan. Hij verklaart, te dezer gelegenheid, de beteekenis der door hem gebezigde woorden, dat hij door de openbaarmaking dier stukken den schijn zou hebben van zijn voorganger te beschuldigen. Die woorden slaan niet en kunnen niet slaan op de prealabele kennisgeving, want hij heeft reeds herhaaldelijk gezegd, dat daarvan geen schriftelijk bewijs in handen is; zij slaan op den ganschen loop der zaak.

Wat ten slotte van dit 1e punt de beteekenis betreft, door den heer van Hoëvell aan het amendement van den heer Dommer van Poldersveldt verbonden, hij zal niet zeggen, dat hij de aanneming van dit amendement als een blijk van wantrouwen zal aanmerken. Wat hij doen zal als het wordt aangenomen, is iets anders; maar hij wil door dergelijke verklaring geen invloed uitoefenen op de stemming. Maar het is volkomen waar, dat dit amendement de hartader treft van deze Begrooting.

Vervolgens treedt de minister in vele bijzonderheden om de noodzakelijkheid der verhooging aan te toonen, en antwoordt hij op eenige vragen. Maar daarin is bij het vorige minder belang. De beraadslagingen worden van daag voortgezet.

De *Grondwet* geeft van daag een uittreksel uit het officiëel verslag omtrent het punt, door ons in 't midden gelaten, betreffende de redevoering van den heer van Zuylen toen hij verklaarde, dat hij in deze zaak aan geen *misverstand* geloofde. Zij zegt dat het haar zal »aangenaam zijn thans van den *Tijd* te vernemen, welke *portée* door hem *nu* aan deze verklaring *kan* of *zal* worden gegeven." Wij haasten ons te voldoen aan haar verlangen. De *portée* is deze, dat de heer van Zuylen zich niet ontzien heeft aan den Internuntius dezelfde behandeling te doen ondergaan, die hem te beurt is gevallen en waarover hij zich te regt en bitter beklaagd heeft.

Wat is toch de zaak? De Internuntius beweert, dat hij kennis gegeven heeft én van een aartsbisdom én van Utrecht en Haarlem. Nu ontkent zulks de heer van Zuylen en hij voegt er bij, dat hij aan geen misverstand gelooft. Is dat niet van den Internuntius gezegd, wat de heer van Lijnden zoo ten onregte aan den heer van Zuylen heeft ten laste gelegd, dat hij »onwaarheid heeft gesproken?" De beschuldiging van den heer van Lijnden was des te meer afkeurenswaard, omdat hij een afwezige beschuldigde. Wij behoeven niet te zeggen, dat de Internuntius in de Kamer geen zitting heeft, en wat erger is nooit erlangen zal, en dus nooit in de gelegenheid

kan komen, die thans reeds aan den heer van Zuylen geschonken is, om zich persoonlijk en op de plaats te verdedigen, waar hij is aangevallen.

Na onze meening te hebben geuit, zullen wij gaarne die van de *Grondwet* vernemen. Ons zal het aangenaam zijn, als zij ons aantoont, dat wij ons vergissen. Wij wenschen niets liever.

Het voorstel van den heer van Hoëvell en vier andere leden der Kamer tot afschaffing van de accijnsen op den turf en op de steenkolen is, nadat tot het nader onderzoek daarvan besloten was, den 18 Nov. in de afdeelingen overwogen. Uit het verslag der rapporteurs (de heeren Dullert, Strens, Gevers van Endegeest, van Nispen van Sevenaer en ter Bruggen Hugenholtz) nemen wij het volgende over:

In drie der afdeelingen waren eenige leden, die zich tegen dit voorstel verklaarden, omdat zij bij den tegenwoordigen toestand van Europa elke afschaffing van belastingen onraadzaam keurden. Nederland kon, naar hun gevoelen, op de eene of andere wijze in den oorlog worden gewikkeld, die thans tusschen de groote mogendheden wordt gevoerd en zich zoo ligt verder kan uitbreiden. Men heeft aan deze leden geantwoord, dat tot nu toe niets was gebeurd, waardoor de vrees voor het gevaar, waarop men doelde, geregtvaardigd werd. Integendeel lag in den loop der gebeurtenissen en in het naauwe verbond tusschen twee naburige groote mogendheden een genoegzame grond om de toekomst met gerustheid te gemoet te gaan. Onbestemde vrees alleen moest, nu de gunstige staat van 's Rijks geldmiddelen zulks toeliet, niet van het brengen eener afdoende vermindering in de lasten des volks terughouden.

Tegen deze beschouwingen werd door enkele leden geantwoord, dat zij zich verpligt rekenden, met het oog op den toestand van Europa, evenzeer de regeringsvoorstellen tot vermindering der bestaande belastingen als het voorstel der vijf leden te bestrijden; terwijl in allen gevalle de Regering, door het beperken der ontheffing tot een veel lager cijfer, met meer behoedzaamheid te werk ging. Door onderscheidene leden werd dit laatste denkbeeld uitgebreid en het gevoelen verdedigd, dat de geldelijke toestand der vaderlands niet toelaat, om zoo ver met het afschaffen van belastingen te gaan als het gedane voorstel medebrengt. De opbrengst der accijnsen op de brandstoffen, zeiden deze leden, is door de Regering voor het aanstaande jaar op omstreeks 25 tonnen geraamd. Het ligt in de bedoeling der voorstellers, dat ook het tonnegeld, hetwelk over het loopende jaar ongetwijfeld vijf tonnen gouds zal opleveren, uit de rij der middelen verdwijne. De schatkist zou dus bij de aanneming van het voorstel jaarlijks omstreeks drie millioen verliezen.

Op grond daarvan werd van deze zijde, boven de denkbeelden der voorstellers, de voorkeur gegeven aan het voorstel der Regering, in zoover zij de vermindering van belastingen niet verder meent te mogen uitstrekken dan het bedrag van bespaarde renten door schulddelging beloopt. Die besparing heeft, van 1850 af gerekend, het cijfer van *f* 1,088,093,46 bereikt. Al voegt men daarbij de som van *f* 350,000, die volgens de berekening van een der voorstellers bij zijne nota van 8 Oct. jl., nog verder in 1855 aan renten zou kunnen worden bespaard door het gebruik van een deel der in de schatkist aanwezige gelden tot amortisatie, dan stijgt het geheele bedrag der bespaarde of te besparen renten nog niet hooger dan tot het cijfer van *f* 1,438,039,46. De behoedzaamheid eischte, naar dit gevoelen, om de afschaffing van belastingen tot dit of een dergelijk cijfer te beperken.

In strijd met deze beschouwingen werd door andere leden beweerd, dat de toestand van 's rijks geldmiddelen de voorgestelde afschaffing van de accijnsen op de brandstoffen allezins toelaat. Bij den hoog gestegen prijs der eerste levensbehoeften moest men zich van het brengen eener afdoende vermindering in de lasten des volks niet laten terughouden door te ver gedreven vrees voor misrekening. Daarenboven zou men verkeerd doen met het als eene onbetwistbare waarheid aan te nemen, dat de algeheele afschaffing eener belasting het algemeene cijfer der opbrengst dier belasting verminderen moet. In andere landen, vooral in Engeland, heeft de ondervinding geleerd, dat afschaffing van belastingen, die de nijverheid belemmeren of de eerste levensbehoeften bezwaren, zulk eenen gunstigen invloed op de bedrijvigheid en welvaart des volks uitoefent, dat de schade die de schatkist lijdt, spoedig tot zekere hoogte door het ruimer vloeijen der overige bronnen van inkomst wordt vergoed. Ook de baten uit de overzeesche bezittingen herkomstig zijn nu reeds jaren achtereen het bij het vaststellen der staatsbegrooting geraamde cijfer zeer aanmerkelijk te boven gegaan. Al kwam dus door de eene of andere onvoorziene oorzaak vermindering in die baten, behoefde daarom nog niet dadelijk vrees voor verbreking van het evenwigt tusschen rijks-ontvangsten en uitgaven te bestaan. Men meende tevens te moeten herinneren, dat bij eene vroegere gelegenheid door cijfers is aangetoond, hoe zeer dat beweren omtrent de hooggaande wisselvalligheid en onzekerheid der Oost-Indische baten met de ondervinding gedurende de laatste tien en zelfs gedurende de laatste twintig jaren strijdig is.

Bij de aanneming van het voorstel zou, men erkende dit, het gemis der schatkist in 1856 en de volgende jaren ongeveer een millioen grooter zijn dan in 1855. Daarbij moest men echter niet uit het oog verliezen, dat de voorstellers bij hunne raming van het vermoedelijk batig slot voor 1855 insgelijks een millioen in rekening brengen voor uitgaven, boven en behalve het eindcijfer der aanhangige Staatsbegrooting vereischt, dat zij daarbij vooral het oog hebben op de subsidiën voor den Rhijn-spoorweg, voor het kanaal van Assen naar Groningen en voor andere openbare werken, die in het aanstaande jaar waarschijnlijk zullen moeten worden verstrekt; dat het derhalve daarbij grootendeels uitgaven geldt, niet van blijvenden aard, maar die slechts voor éens behoeven te worden gedaan; en dat dien ten gevolge het grooter gemis der schatkist in 1856 en de volgende jaren voor een aanmerkelijk deel door mindere behoeften kan worden vergoed.

Bij de overweging der vraag, of de schatkist het gemis aan inkomsten, dat het gevolg der aanneming van het voorstel zijn zou, verdragen kan, is men uit den aard der zaak in eene vergelijking getreden van dat voorstel met de afschaffing of vermindering van belasting, die de Regering, bij het indienen der aanhangige Staatsbegrooting, heeft voorgedragen. Door velen werd daarbij in zoo ver het gevoelen der voorstellers omhelsd, als deze aan het doen vervallen van eenen of anderen accijns *in zijn geheel* ver de voorkeur geven boven het verminderen eener bestaande belasting. Ofschoon dus ook door deze leden de afschaffing van den accijns op het gemaal bovenal wenschelijk wordt geacht, konden zij hun zegel niet hechten aan de voorgedragene opheffing der 23 opcenten op dien accijns.

Te gelijk waren er verscheidene leden, die, vooral in verband met de beduchtheid, dat door het gemis van de opbrengst der belasting op de brandstoffen de schatkist anders te veel zou verliezen, zich tegen eene gelijktijdige opheffing van het tonnegeld verklaarden. Bleef het tonnegeld in wezen, en wierd aan den anderen kant de verhooging van opcenten op het gedistilleerd, die de Regering op het oog had, ingevoerd, dan zou door de aanneming van het voorstel der vijf leden slechts ruim een millioen meer aan belasting worden afgeschaft dan de regeringsvoorstellen medebragten.

Zeer vele leden hebben verklaard, dat, indien zij volkomen vrij waren in hunne keus, de afschaffing van het gemaal zeer zeker door hen in de eerste plaats zou worden voorgestaan. Maar die vrijheid van keus kon niet geacht worden te bestaan. De accijns op het gemaal brengt met de opcenten jaarlijks ruim vier en een half millioen op. Deze som overtreft, gelijk de voorstellers teregt hebben doen opmerken, zeer ver het bedrag, dat men als beschikbaar kan beschouwen. Onder de bestaande omstandigheden meenden vele dezer leden dus, zich met het voorstel te moeten vereenigen, dat op zich-zelf dan toch eene zeer aanlokkelijke zijde had.

Eenige leden verklaarden zich tegen het voorstel, op grond, dat door de aanneming daarvan de afschaffing van den accijns op het gemaal, die zij bovenal wenschelijk, ja dringend noodzakelijk achtten, onmogelijk zou worden gemaakt.

Van de zijde der leden, die zich voor het voorstel gestemd toonden, werd tegen deze redenering aangevoerd, dat, wat er ook van de wenschelijkheid der geheele afschaffing van den accijns op het gemaal zijn mogt, thans daaraan niet te denken viel. Hoogstens was eene gedeeltelijke afschaffing mogelijk, waardoor men de onmiskenbare voordeelen verliezen zou, aan het doen verdwijnen van eenen accijns in zijn geheel uit de rij der middelen verbonden. Al mogt het waar zijn, dat de afschaffing van den accijns op het gemaal bovenal populair zijn zou, de leden der Kamer moesten zich bij het uitbrengen hunner stem niet door overwegingen van mindere of meerdere populariteit, maar door wikken en wegen van hetgeen het welbegrepen belang des lands medebrengt, laten leiden.

Door de voorstanders van het voorstel werd nog aangevoerd:

1°. Van oudsher waren hier te lande de brandstoffen belast, en dit middel is dan ook, wat den turf en de steenkolen betreft, bij de invoering van het belastingsstelsel van 1816 behouden gebleven. Toen echter in 1821 ons belastingsstelsel op nieuwe grondslagen gevestigd werd, heeft men daaromtrent eenen anderen weg ingeslagen. Men heeft destijds begrepen, alle regtstreeksche belasting van de brandstoffen te moeten afschaffen, en tot vervanging daarvan het haardstedengeld onder de grondslagen van het personeel opgenomen. Daardoor meende men, zouden de minvermogenden worden ontlast, en zou ook in dit opzigt meer bepaald de weelde worden getroffen. Dit stelsel is gehandhaafd tot na de gebeurtenissen van 1830. Toen ten gevolge daarvan de nood der schatkist allengs hooger klom, begreep de Regering van dien tijd tot voorziening in de buitengewone behoeften, de accijnsen op de brandstoffen te moeten herstellen zonder daarom op het haardstedengeld terug te komen. Zeer wezenlijke bezwaren bestonden tegen de uitvoering van dit denkbeeld. Er werd daardoor gezondigd tegen den regel: *non bis in idem*, hetzelfde voorwerp van belasting werd twee malen getroffen. Die bezwaren wogen bij de toenmalige Tweede Kamer zoo sterk, dat tot twee malen toe, namelijk in 1831 en 1832, de poging tot het op nieuw invoeren eener regtstreeksche belasting op de brandstoffen schipbreuk leed. Eerst in 1833 gelukte het zoodanige belasting in te voeren, maar uit de deswege gewisselde stukken blijkt ten duidelijkste, dat de Volksvertegenwoordiging daartoe alleen hare toestemming gaf uit hoofde der bestaande buitengewone omstandigheden. Thans, nu de ruimte der middelen zulks toelaat, behoort in de eerste plaats op die onregtvaardigheid te worden teruggekomen.

2°. Door de afschaffing der accijnsen op de brandstoffen zullen de minvermogenden aanmerkelijk worden gebaat. Elk huisgezin, hoe arm ook, heeft evenzeer behoefte aan eenige brandstof als aan voedsel.

3°. De afschaffing van den accijns op den turf zal een belangrijken tak van nijverheid, de veenderijen, van zeer knellende banden ontheffen. Hoe sterk die banden in de streken, waar zich de meeste veenderijen bevinden, klemmen; hoe daar de verveener nu eens accijns moet betalen voor turf, die niet verkoopbaar meer is, dan weder het gewrocht zijner nijverheid moet zien verloren gaan, omdat het, in verband met den accijns, geen genoegzame waarde heeft, en hoe hij steeds onderworpen blijft aan lastige formaliteiten en geheel buiten zijne schuld zware boeten kan beloopen, is meermalen overtuigend telijk aangetoond.

4°. Bovenal moet de opheffing der accijnsen op den turf en op de steenkolen wenschelijk worden geacht in het belang der ontwikkeling van de fabriekmatige nijverheid. Mogt de afschaffing der belasting op de brandstoffen eene aanmerkelijke vermindering in den prijs van turf en steenkolen te weeg brengen, vele fabrieken, met name de steenbakkerijen, kalkbranderijen en dergelijke, zouden zeer worden gebaat.

5°. Een der bijzondere voordeelen der afschaffing van de accijnsen op de brandstoffen, is ongetwijfeld ook, dat daardoor de aanzienlijke kosten thans voor de invordering en heffing dier accijnsen vereischt, zullen worden bespaard. Men heeft het bedrag der administratie kosten, door de afschaffing der beide accijnsen te besparen, op *f* 7... begroot.

6°. Eindelijk is, als bijkomende grond, die de afschaffing der accijnsen op de brandstoffen boven die van andere accijnsen aanbeveelt, genoemd dat daardoor geene verwarring in de geldmiddelen der gemeenten zou worden gebragt.

De leden, die het voorstel niet aannemelijk keurden, beweerden, dat op onderscheidene der ten voordeele daarvan aangevoerde gronden vrij wat was af te dingen. Zij bragten daarbij hoofdzakelijk het volgende in het midden.

1°. Ofschoon men niet wil ontkennen, dat het haardstedengeld vroeger meermalen is beschouwd als in de plaats der belasting op de brandstoffen te zijn getreden, laat het zich echter niet aannemen, dat dit in eenen volstrekten zin het geval is geweest als men het wil doen voorkomen.

2°. Men kon niet toegeven, dat de afschaffing der belasting op de brandstoffen werkelijk zou strekken om de minvermogende standen op eenigzins afdoende wijze te hulp te komen, en toch moest op het tegenwoordig tijdstip, nu de hooggestegen prijs der eerste levensbehoeften zulk een drukkenden invloed uitoefent, dit vooral worden gestreefd.

3°. Dat het afgraven der hooge veenen eenen weldadigen invloed uitoefent op de landontginning, werd niet ontkend. Maar zij meenden toch te moeten herinneren, dat, in weerwil van het bestaan van den accijns, de productie van turf uit de hooge veenen in de laatste jaren zeer aanmerkelijk is toegenomen.

4°. Ook het bevinden, dat de belasting op de brandstoffen uit meer dan een oogpunt belemmerend is voor de nijverheid, gaf men gaarne toe. In het oog van de meeste bestrijders van het voorstel was het echter de vraag, of op het tegenwoordig tijdstip bepaalde noodzakelijkheid bestond, om, met achterstelling van andere, naar hunne schatting meer wezentlijke belangen, de nijverheid te hulp te komen, en die vraag konden zij niet toestemmend beantwoorden.

5°. Door sommige leden werd beweerd, dat er gemeenten bestaan, waar de belasting op de brandstoffen in verband met den rijks-accijns geheven wordt. Het is dus niet volkomen juist, dat door de afschaffing nergens eenige stoornis in de gemeentelijke geldmiddelen zou worden gebragt, en het wetsvoorstel moet zelfs omtrent dit punt de eene of de andere overgangsbepaling behelzen.

Wij nemen het volgende over uit den *IJsselbode*:

»Treurig is het op te merken hoe jammerlijk het met de godsdienstige verdraagzaamheid in ons land, dat er meer behoefte aan heeft dan eenig land ter wereld, gesteld is. De gevolgen der Aprilberoering leven, ... maar al te zeer in de harten der eenvoudigen,

stookt en aangeblazen door zoogenaamde Zendelingen en Evangelisten!! (NB. in Nederland, in de 19de eeuw) en sluwe ijveraars, tot een schandelijk politiek doel. De uitwerkselen er van meenen wij onder anderen in de volgende berigtjes uit het *Zondagsblad* te zien:

„Het besluit, dezer dagen genomen door het 's Gravenhaagsche departement der Maatschappij: Tot nut van 't Algemeen, betreffende de toelating van niet-Christenen als leden kunnen wij niet anders dan toejuichen, zegt het Israëlitische Weekblad. Een tegenovergesteld besluit zou ons niet minder inconsequent zijn toegeschenen, dan het aannemen van het bekende vootstel op de jongste Algemeene vergadering der Maatschappij. Die belangrijke aangelegenheid is nog altijd eene kwestie; het Amsterdamsche „tweede" Departement zal het zijne doen, om tot eene herziening te geraken van art. 4. Maar niet alleen in de hoofdstad, ook elders is deze zaak het onderwerp van gesprekken en van het beramen van maatregelen om het gedane zoo spoedig mogelijk ongedaan te maken, en wordt dat op de eerstvolgende algemeene vergadering niet bereikt [illegible] is er eene scheuring van de Maatschappij te voorzien — dan zal er hoogstwaarschijnlijk eene Protestantsche maatschappij opstaan, ook tot Nut van 't Algemeen. En gewis, duizenden zijn dan gereed, om hun tegenwoordig lidmaatschap voor dat eener Protestantsehe Maatschappij, te verwisselen. Nu reeds, zou menigeen hebben gedankt, als hij er niet vastelijk op rekende, dat in 1855 zal verloochend worden, wat in dit jaar te Amsterdam geschiedde.

„„Wij vernemen, zegt de Amersfoortsche Courant, dat vele Departementen der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen op de wijziging van het bekende art. 4 der [illegible]wetten blijven aandringen. Zelfs heeft Rotterdam eenige Departementen, als Utrecht, Amersfoort, enz. uitgenoodigd, om, door middel van Afgevaardigden, eene bijeenkomst te houden, ten einde middelen te beramen tot het doen wijzigen van gemeld artikel. Hierover zal heden avond (16 jl.), in de buitengewone Nutsvergadering alhier, gehandeld worden."""

Z. M. heeft aan den heer J. A. Mazel, adjunkt-kommies bij het ministerie van Buitenl. Zaken, tijdelijk toegevoegd geweest aan het gezantschap te Berlijn, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der Pruisische orde van den Rooden Adelaar 4de kl. — Aan Mr. L. Beens, op zijn verzoek, eervol ontslagen als notaris te Breda; benoemd tot notaris aldaar F. G. J. Beens; tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Aduard den heer G. Bouricius — Aan den heer L. P. W. S. de Roy van Zuidewijn, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als ontv. der in- en uitg. regten en accijnsen te Poppe, en in zijne plaats benoemd den heer G. J. van Nieuwenhoven.

Gisteren is in zeer hoogen ouderdom te Leyden overleden, de heer Matthijs Siegenbeek, oud-hoogleeraar in de Nederlandsche taal- en letterkunde, aan de hoogeschool te Leyden.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Maandag 27 November.

In deze zitting zijn de beraadslagingen over hoofdstuk II der Staatsbegrooting voor 1855 (Hooge Collegien van Staat en het Kabinet des Konings) voortgezet. Na eene korte woordenwisseling over de 3de afdeeling (Algemeene Rekenkamer) en [illegible] (onvoorziene uitgaven) waaraan de heeren van Bosse, Dirks en de minister van Finantien deel namen, is het hoofdstuk, waarvan het eindcijfer, ten gevolge van de verhooging van onder-artikel 5 van artikel 1 (kosten voor de stenographie) met *f* 800 door den minister van Finantien laatstleden Zaturdag daarin aangebragt, alsnu is *f* 540,636, met algemeene (65) stemmen aangenomen.

Aan de algemeene beraadslagingen over hoofdstuk III (Buitenlandsche Zaken) hebben deel genomen de heeren Thorbecke, Zylker, Sander, Dommer van Poldersveldt, van Heiden Reinestein, Dirks, van Goltstein, van Nispen van Sevenaer, Ter Bruggen Hugenholtz, van Hoëvell en de minister van Buitenlandsche Zaken.

Op morgen zullen die algemeene beraadslagingen worden voortgezet, aan te vangen om elf ure.

GOUDA, 25 Nov. Heden is van hier naar Utrecht [illegible] eene lokomotief met verscheidene wagens, [illegible] sommige met hout waren geladen, terwijl zich [illegible] werklieden bevonden. De overtogt is in zeer [illegible] goed volbragt.

GOUDA, [illegible] Nov. Om zich een denkbeeld te vormen van de zonderlinge spraakverwarring, waarin men hier ten opzigte der armenwet verkeert, diene het volgende: Tot regeling van het armwezen in deze gemeente werden vroeger, vóór het emaneren der armenwet, verscheidene pogingen aangewend, die allen mislukten, wat den een bevielt, mishaagde den ander. Daar komt de armenwet in, en maakt een einde aan de moeijelijkheid. Zoo als bestuur der meeste gemeenten, werden de verschillende kerkbesturen tot hetzelfde aangeschreven, dat de ondersteuning der armen tot hun kerkgenootschap behoorende, voortaan aan de kerkelijke liefdadigheid zou worden overgelaten. De kerkeraad der Hervormde gemeente, niet bij magte, om, zonder hulp der gemeente, in de behoefte der lidmaten te voorzien, besloot daarop in zijne vergadering van den 6den dezer, dat de diakonie als eene kerkelijke instelling zou werkzaam zijn overeenkomstig art. 2 litt. b. der armenwet. Acht dagen later besloot men, voor het vermoedelijk te kort, subsidie te vragen en tien dagen later, kwam de kerkeraad tot de konklusie, dat *subsidie* bestaat in het wegzenden der behoeftigen die men buiten staat is te verzorgen, waartoe de diaconie met 1 Januarij zal overgaan.

'S HERTOGENBOSCH, 25 November. Gisteren heeft de arrondissements-regtbank alhier in de zoo veel geruchtmaakende zaak van den bekenden C., uit Wanrooy, uitspraak gedaan. Wij hebben reeds herhaalde malen over dezen persoon geschreven, die beschuldigd was van opligterij op groote schaal, door het schrijven van brieven aan verschillende personen in Amsterdam, in welke brieven hij onder bedreiging van schandelijke geheimen te zullen bekend maken, waardoor die personen of hunne familiebetrekkingen zouden worden geschandvlekt, groote sommen gelds eischte; alsmede van door zich uit te geven als een pater uit het klooster te Velp, als zoodanig op de ligtgeloovigheid van menschen te hebben gewerkt en in die valsche hoedanigheid door het geven van schoone lessen en het doen van beloften om zekere godvruchtige werken te verrigten, zich geld heeft weten te verschaffen.

De schandelijkste feiten moeten door dit geding zijn aan den dag gekomen.

De arrondissements regtbank heeft hem aan de hem ten laste gelegde misdrijven schuldig verklaard en op grond van art. 405 van 't wetboek van strafregt en artt. 8 en 21 van de wet van 1854, houdende verandering in de bestraffing van misdrijven, hem veroordeeld tot eene gevangenisstraf voor den tijd van 5 jaren, eene geldboete van vijftien honderd gulden, en tot ontzetting der regten vermeld in bovengenoemde wet, voor den tijd van tien jaren, alsmede in de kosten van dit geding.

Naar wij vernemen zal de veroordeelde van dit vonnis in appèl komen. (*N. R. C.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 29 Nov. Het blijkt niet dat er onder de muren van Sebastopol, na den slag bij Inkerman, op nieuw gestreden is. Integendeel, lettende op den inhoud van den brief des Keizers aan den generaal Canrobert, kan men aannemen, dat er voor de aankomst van nieuwe legerbenden, niets door de geallieerden zal worden ondernomen, en zij hunne defensieve houding zullen bewaren tot ze volkomen zich in staat bevinden om de bestorming van Sebastopol te ondernemen.

In den brief des Keizers wordt ook melding gemaakt van eene krachtige afleiding in Bessarabie te bewerkstelligen, doch in het te Weenen uitkomende *Fremdenblatt*, werdt gezegd dat Omar-Pacha van Konstantinopel bevel heeft ontvangen, zijne operatien naar den kant van Moldavie te staken. De *Constitutionnel*, dit berigt overnemende, meent te mogen verzekeren, dat het zeer onnauwkeurig is. Van eene andere zijde wordt evenens uit Weenen gemeld, dat Omar Pacha in last heeft 20,000 man naar Varna te zenden, die van daar naar de Krim zouden worden getransporteert. Men houdt het echter voor waarschijnlijk dat er en omtrent het eerste en omtrent het laatste berigt wederom een misverstand heerscht en Omar-Pacha misschien voorloopig is aangezegd zijne bewegingen te schorsen, tot dat de 20.000 man Franschen, die ter zijner versterking bestemd zijn, zich in de Donauvorstendommen zullen bevinden.

— Het ontwerp eener groote Engelsch-Fransche geldleening, schijnt weder op den achtergrond te raken.

— In een berigt uit Odessa, 18 November, wordt gemeld: De geheele bezetting dezer stad, bestaande uit 18,000 man, is in allerijl vertrokken om het Russische leger voor Sebastopol te versterken. Te Odessa zijn niet meer troepen gebleven dan een regement veteranen, eenige invaliden en een klein eskadron ruiterij.

Men verhaalt dat generaal Annenkof alleen een luitenant te Odessa heeft gelaten om er het bevel te voeren, en zelf naar de Krim is vertrokken.

Na den slag bij Inkerman hebben de twee Russische grootvorsten de Krim verlaten, en zijn naar het hoofdkwartier van generaal Gortschakoff teruggekeerd.

Het gerucht dat de czaar zelf zijn leger in het zuiden en ook dat in de Krim zal bezoeken, wordt herhaald en vindt veel geloof.

De Russen hebben een effectief leger van 80,000 man op de been, om den verwachten aanval in Bessarabie tegen te gaan.

— De Keizer van Rusland heeft den 6den November het volgende rescript aan den minister der keizerlijke kroongoederen gerigt, welks openbaarmaking, volgens de berigten, strekken moet om den adel tot het navolgen van het door de keizerlijke familie gegeven voorbeeld aan te sporen. »Graaf Leo Alexejewitsch. Te midden der gevaren, waarmede de vijand ons dierbaar vaderland bedreigt, verheugt zich ons hart over de ijverige pogingen van alle standen, om tot verdediging van het Russische gebied bij te dragen. Voldoende aan den wensch van onze keizerlijke familie, hebben wij tot dat heilig doel vergund, dat dezelve een uit boeren van de kroongoederen zamengesteld regement scherpschutters levere. Het Russische orthodoxe volk heeft zich van oudsher beroemd gemaakt door gehechtheid aan het geloof, verknochtheid aan den Keizer en liefde tot het vaderland. Terwijl wij door u onze kroonboeren ter verdediging van het heilige Rusland oproepen, bieden wij hun de gelegenheid aan, om, even als onze dappere troepen, bewijzen van den ouden Russischen moed te geven. Wij dragen u op, het voorzegde regement te organizeren, en zijn overtuigd dat onze last volmaakt zal worden uitgevoerd."

ENGELAND.

DUBLIN, 24 Nov. Donderdag, 9 November, had de opening der katholieke universiteit plaats, bij welke gelegenheid de rektor dr. Newman, de inwijdingsrede hield; de zaal was eivol. Onder de aanwezigen onderscheidde men den Hoogw. bisschop van Ossory, den coadjutor van Dromore en den bisschop van Bombay, den vicerektor dr. Leahy, dr. Spratt en meer anderen. Dr. Newman werd bij zijne komst in de vergadering met hartelijk gejuich en algemeenen bijval begroet, welke goedkeuring ook gedurende zijne schoone redevoering vele malen herhaald werd. Hij sprak van de wetenschappen in 't algemeen en van hare verhevene takken, die aan de universiteit zouden gedoceerd worden; hij deed vervolgens de klassieke studiën ten aanzien der beschaving uitkomen en weidde toen uit over de moeijelijkheden, waarmede de katholieke universiteit te kampen had gehad, doch die tot roem der Kerk uit den weg waren geruimd, gelijk zulks in dergelijke gevallen immer gebeurd was.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 27 November. Volgens den *Ost. Correspondenz* is bij het traktaat van 20 April gesloten tusschen Oostenrijk en Pruissen een aditioneel artikel gevoegd. De overeenstemming tusschen de beide Duitsche mogendheden is dus bevestigd en men verwacht dat de Bondsvergadering ook voor het grootste deel eensgezind zal zijn in de resolutie welke van daar voortaan in naam van Pruissen en Oostenrijk zal gevraagd worden.

Van eene andere zijde, hoewel nog niet officieel is gemeld dat Rusland de vier vredesvoorwaarden heeft aangenomen zonder eenig voorbehoud, en genegen is alles te doen tot het herstel van den vrede op duurzame grondslagen.

BADEN, 25 Nov. Men berigt dat het zoogenaamde *interim* aan de administratie- en geregtsoverheden in het land ter voltrekking is medegedeeld. Naar men zegt, wordt bij den aanvang van dat stuk ter kennis gebragt, dat ter vereffening van het kerkelijk konflikt een afgezant naar Rome is vertrokken en dat de Pauselijke Stoel en de regering nu tot de overtuiging waren gekomen, dat, alvorens men omtrent de hoofdzaak onderhandelde het noodig was de voornaamste oorzaken der voortduring van het konflikt bovenal te verwijderen. Men is eindelijk overeengekomen, 1°. dat Z. K. H. de regent de volmagt tot het instellen van een onderzoek tegen den Hw. heer Aartsbisschop zou doen intrekken; 't geen bereids gedaan is. 2°. Dat de geestelijken en leeken, die, tengevolge hunner gehoorzaamheid aan den Hoogw. Aartsbisschop in hechtenis zijn, dadelijk op vrije voeten worden gesteld, en bovendien het onderzoek waaraan zij onderworpen zijn, worde geschorst. 3°. Dat gedurende de onderhandelingen de opengevallen pastoriën slechts door geestelijken zullen worden vervuld, door den Aartsbisschop benoemd. 4°. Dat de kerkelijke goederen vooreerst, gelijk vóór het konflikt zullen beheerd worden en de regering alzoo hare verordeningen zal intrekken, die deswege gedurende het konflikt zijn uitgevaardigd. De zoogenaamde stichtingskassen met de oorkonden en papieren van waarde, sleutels enz. enz., zullen aan de pastoors worden terug gegeven en die kerkbesturen, welke ten gevolge van het konflikt waren afgetreden, hunne dienst hervatten, terwijl de door de regering goedgekeurde of gedurende het konflikt gekozene nieuwe besturen aftreden. De regering heeft de aktestukken der wegens het kerkkonflikt aanhangige regtsgedingen doen verzamelen, om te onderzoeken of er sommige te vervolgen waren of ze allen te staken. Men is overtuigd dat de regering geen onderzoek zal doen voortgaan, of een vonnis zal laten voltrekken, dat met het kerkelijk konflikt in eenig verband is. Regeerders en geregeerden, willen niet dagelijks aan den onaangenamen toestand herinnerd worden, dien men beleefd heeft.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 28 November.

GETROUWD (28 Nov.): J. F. van Essen met A. T. Wethly.

BEVALLEN (26 Nov.): M. C. Rikmenspoel, geb. Meering, Z. - J. H. W. Oldenburg, geb Vorstius, D. - G. Koopmans, geb. van Meurs, D. — (27 Nov.): M. E. Ross, geb. Broens, 2 Z - J. Colaço, geb. de Lange, D.

OVERLEDEN (24 Nov.): J. P. Beijer. - J. de Charro, 80 j.

M. C. Spiekerman, wed. J. H. Wijntjes, 84 j. - A. H. Gildemeester, wed. J. C. Duuring, 65 j. — (26 Nov.): A. M. Straatman, wed. J. Duijts, 68 j.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		27 NOV. 4½ u.	gebl. 28 NOV.		4 u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld	à 2½ pCt.	$58\frac{15}{16}$	$58\frac{3}{4}$	à	$58\frac{15}{16}$	$58\frac{7}{8}$
Dito Dito	3 ″	$69\frac{7}{8}$	$69\frac{3}{4}$	″		
Dito Dito	4 ″	$88\frac{1}{2}$	$88\frac{5}{8}$	″	$88\frac{7}{16}$	
O. I. Leening 1844	4 ″	$88\frac{3}{16}$		″		
Amortisatie	3½ ″	$86\frac{1}{4}$		″		
Handel-Maatschappij	4½ ″			″		
Aand. Arnh. Spoorweg	4½ ″			″		
Dito Hollandsche dito				″		
Obligatiën	4½ ″	100		″		
Maatschappij van Weld.	4 ″			″		
Aand. Ned. Bank.	″			″		
België, Certifikaten	4½ ″			″		
Dito	2½ ″			″		
Dito *Rothschild*	2½ ″	48	$47\frac{5}{8}$	″	$47\frac{3}{4}$	
Frankrijk, Obligatiën	3 ″			″		
Spanje, Nieuwe 3 pCt., thans	1 ″	$17\frac{15}{16}$	$17\frac{7}{8}$	″		
Nieuwe	3 ″	$37\frac{3}{4}$	$37\frac{3}{4}$	″	$37\frac{15}{16}$	
Binnenlandsche	3 ″	$32\frac{7}{8}$	$32\frac{11}{16}$	″	$32\frac{3}{4}$	
Cert. Coup. Sp. Com.		$5\frac{7}{16}$	$5\frac{3}{8}$	″		
Amortisable Schuld				″		
Portugal, te Londen	3 ″	$36\frac{1}{4}$	$36\frac{5}{16}$	″	$36\frac{1}{4}$	
Dito Uitgestelde				″		
Rusl., bij *Hope en C°.*	5 ″	$99\frac{1}{2}$	$99\frac{1}{2}$	″		
Dito A°. 1828—1829	5 ″	99	99	″		
Negot. 1831 en 1833	5 ″	$82\frac{1}{2}$		″		
Nieuwe Engelsche	4½ ″	$83\frac{1}{2}$	$83\frac{1}{2}$	″		
Negot. 1840	4 ″	$74\frac{7}{8}$		″		
Dito *Stieglitz*	4 ″	$73\frac{1}{2}$		″		
Dito Nieuwe	4 ″			″		
Certifikaten te Hamburg	5 ″			″		
Inschr. op 't Grootboek	6 ″			″		
Dito Certifikaten	6 ″	$56\frac{1}{4}$	$56\frac{1}{4}$	″		
Polen, Obligatiën	4 ″			″		
Aandeelen 1835		138		″		
Oostenrijk, Metalliek	5 ″	64	$62\frac{5}{8}$	″	$63\frac{3}{4}$	
Dito 1847	2½ ″	$32\frac{1}{2}$	$31\frac{7}{8}$	″	$32\frac{1}{8}$	
Dito 1851 en 1852	2½ ″	$32\frac{1}{2}$	$31\frac{7}{8}$	″	$32\frac{1}{8}$	
Dito Nieuwe	5 ″	$74\frac{3}{8}$	$73\frac{11}{16}$	″	$73\frac{13}{16}$	
Dito 1854	″	$74\frac{1}{4}$	$73\frac{11}{16}$	″	$73\frac{13}{16}$	
Weener Bank	5 ″			″		
Dito	4 ″			″		
Aand. met Loting fl. 250		*f* 319		″		
Nieuwe dito 1854		230	228	″		
Pruissen	4½ ″			″		
Amerika, Bank-Aktiën Cert.	″	$2\frac{15}{16}$		″		
Dito Orig.				″		
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5 ″			″		
Sardinië, te Londen	5 ″			″		
Denemarken, dito	5 ″			″		
Louisiana, te Londen	5 ″			″		
Brazilië	5 ″	$95\frac{7}{8}$		″		
Dito 1843	5 ″			″		
Mexiko, te Londen £ 100	3 ″	$20\frac{1}{8}$	$19\frac{3}{4}$	″	20	
Dito Onbepaalde	3 ″	20	$19\frac{3}{4}$	″	20	
Peru	4½ ″	65		″		
Grenada, dito à £ 100	2¼ ″	$14\frac{1}{2}$		″		
Dito Uitgestelde				″		
Ecuador			$2\frac{5}{8}$	″		
Venezuela, te Londen	3¾ ″			″		
Dito Uitgestelde	1 ″			″		
Grieken, Bl. à £ 100	5 ″			″		

Nat. Met. $66\frac{5}{8}$, $\frac{5}{4}$; 5 pCt. Stieglitz $81\frac{1}{2}$.

De beurs was algemeen zeer flaauw gestemd, met verkoopers in meest alle fondsen; alleenlijk waren Hollandsche door eenige kleine kooporders bijna onveranderd.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 3 pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* $55\frac{3}{4}$	Livorno	2/m.	*f* $38\frac{1}{4}$
»	zigt	» $56\frac{1}{8}$	Napels	»	» 85
Bordeaux	2/m.	» $55\frac{1}{4}$	Petersburg	»	» $1.71\frac{1}{2}$
»	zigt	» $55\frac{5}{8}$	Weenen	6/w.	» 28
Madrid	3/m.	» 240	Augsburg	»	» $35\frac{1}{4}$
Cadix	»	» 240	Frankfort	»	» $99\frac{3}{4}$
Seville	»	» 237	Hamburg	2/m.	» $35\frac{5}{16}$
Bilbao	»	» 238	»	zigt	» $35\frac{7}{16}$
Lissabon	»	» $41\frac{1}{2}$	Londen	2/m.	» $11,62\frac{1}{2}$
Porto	»	» $41\frac{1}{4}$	»	zigt	» $11,72\frac{1}{2}$
Genua	2/m.	» $45\frac{3}{4}$	Rotterdam		» $\frac{1}{8}$

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 27 Nov. Belg. leen. 2½ pc. $50\frac{1}{2}$, 1840/1842 4½ pc. —; 1848, —; Spanje 1—3 pc. $17\frac{3}{4}$; Binnenl. 3 pc. 33; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. $66\frac{1}{4}$

PARIJS, 27 Nov. Fransche 3 pc. 71.—; 4½ pc. 94.75; 3 pc. Spanje $33\frac{3}{4}$; id. 1 pc. $18\frac{1}{8}$; Met. 5 pc. 81; Rom. Leen. $83\frac{3}{4}$.

MADRID, 25 Nov. 3 pc. Schuld 34 65; id. 1 pc. 18.20.

LONDEN, 27 Nov. Consols $91\frac{7}{8}$, 3 pc. Spanje buitenl. $37\frac{3}{4}$; 1 pc. dito $18\frac{1}{8}$; Comité-Bewijzen $5\frac{3}{8}$; Passive $4\frac{1}{2}$; 5 pc. Rusl. $95\frac{1}{2}$; 4½ pc. dito 85; 4 pc. Holl. $90\frac{1}{2}$; 2½ pc. id. $60\frac{1}{2}$; 5 pc. Sardinië $85\frac{3}{4}$; Brazilië 97; 4½ pc. Peru 68; Gren. uitg. $5\frac{1}{4}$; id. werk. 15; 3 pc. Mexiko $21\frac{3}{8}$; 4 pc. Portugal 41; Turkije 7 verl.; Ecuador —; Wissel op Amst. —.—.

WEENEN, 27 Nov. Met. 5 pc. 83; id. 4½ pc. $72\frac{1}{2}$; Bank-Aktiën 1232; Wissel op Londen 12.05; Amst. —; Parijs 146; Goud $29\frac{1}{4}$; Zilver 26; Nieuwe Leening $97\frac{7}{8}$.

BERLIJN, 27 Nov. 3½ pc. Pr. Staatsch. —; 4½ pc. Rusland 81; id. 5 pc. 94.

HAMBURG, 27 Nov. Spanje 3 pc. $30\frac{1}{8}$; id. 1 pc. 17; Rusl. 5 pc. $89\frac{3}{4}$; 3 pc. Mexikanen 15; Wissel op Amst. —.—; Londen kort —.—.

FRANKFORT, 27 Nov. 5 pc. Met. $65\frac{1}{4}$; 3 pc. Spanje binnenl. 32; id. 1 pc. $17\frac{3}{4}$; Wissel op Londen 3/m. —; Amsterdam —; Parijs —; Weenen —.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek	*f* 23,70	a —	Pruissische	*f* $35\frac{1}{4}$	a —
Napelsche	- 25,30	,, —	Spaansche	- 2,35	,, —
Div. in £St.	- 11,65	,, —	Hamb. Russ.	- $35\frac{3}{4}$	,, —
Eng. Russen	- 11,65	,, —	Russ. in Z. R.	- $34\frac{5}{8}$	,, —
Fransche	- $55\frac{3}{4}$	,, —	,, Pap. ,,	- —	,, —
Belgische	- $55\frac{3}{4}$	,, —	Pools. in Fl.	$26\frac{3}{4}$	,, —

Coup. Spanje Buitenl. *f* 11 $62\frac{1}{2}$.

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à *f* 10 per Stuk	*f* 9,65	a 9,75
Oude Gerande Dukaten	» 5,55	» 5,65
Wigtige Souvereinen	» 11,65	» 11,75
» Pistolen	» 9,55	» 9,65
Stukken van 20 Francs	» 9,35	» 9,45

Baren Goud en Specien à *f* 1442,60 per Ned. ℔ fijn $9\frac{3}{4}$ à $10\frac{1}{4}$ pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters per Stuk	*f* 2,55	à 2,60
Stukken van 5 Francs	» 2,33	» 2,36
Brabandsche Kroonen	» 2,65	» 2,70
Fransche	» 2,70	» 2,75
Pruissische Daalders	» 1,75	» 1,78
Zilver 1000 à 980	*f* —,—	à —,—
» 900 » 700	» 104,20	» 104,70

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 27 Nov. Uit de eerste hand zijn verkoch 50 vn. Marijland Tabak, per *Edward Everett* en 27 en 26 vn dito, per *Arnold Böninger*.

Meekrappen werden heden minder geveild dan de vorige week, de vraagprijzen waren niet lager en er is zeer weinig gedaan.

GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 27 Nov. Tarwe. Puike N. Zeeuws., Vlaams en Overm. *f* 420, 438; Middelsoort *f* 390, 412; Blaauwe dito *f* 330, 383; Zomer dito *f* 338, 383. — 155, 156/2 ℔ o. witb. Poolsche *f* 495, 500, 500, *f* 505; 156/2 ℔ jarige Rostocker *f* 475; 158, 160, 162, 163/2 ℔ Hoogl. Kleefsche *f* 465, 490, 485; 160, 161/2 ℔ Kleefsche *f* 475; 160, 161/2 ℔ Bovenlandsche Ris *f* 475, 162/2 ℔ dito dito *f* 485. — Rogge. Zeeuwsche en Vlaamsche *f* 330, 345; Noordbrabandsche *f* 315, 330. — 146/2 ℔ nieuwe Rijn *f* 345; 145/2 ℔ dito Bovenlandsche *f* 340; 150/2 ℔ dito Mecklenburger *f* 355; 146/2 ℔ dito Archangel *f* 367. — Garst. Zeeuwsche en Vlaamsche Winter 1854 *f* 192, 210; Zomer 1854 *f* 192, 207. — Haver. Zeeuwsche en Polder Korte *f* 153, 162; dito en dito Voeder *f* 114, 126; Ligte dito *f* 102, 111. — Boekweit. Noordbrabandsche op 146/2 ℔ *f* 253, 255, *f* 258, 260; Oost-Vriessche Veen *f* 251; Vlaamsche *f* 250; Rijn *f* 260. — Boonen Zeeuwsche Paardeboonen *f* 240, 249; Duiveboonen *f* 264, 276; Walchersche Witte *f* 420, 428; Zeeuwsche dito *f* 368, 398; Walchersche Bruine *f* 345, 360; Zeeuwsche Bruine *f* 330, 345. — Erwten. Walchersche Blaauwe *f* 360, 383; Zeeuwsche dito *f* 353, 368; dito groote *f* 353, *f* 375; dito Witte *f* 315, 323; dito Graauwe *f* 293, 315; Geldersche dito *f* 375, 435. — Lijnzaad wederom merkelijk hooger betaald. Voor 108/109 ℔ Archangel werd eerst *f* 420, later *f* 430 besteed, en ruimde de partij alzoo op. Er blijft zeer weinig ter veil. — Inlandsch Lijnzaad tot 30 cents hooger grif verkocht. Zaai- 1e en 2e kwaliteit 92 a 102 Stuivers. Slag- tot 92 Stuivers toe betaald. — Kanariezaad onveranderd. Noteeren *f* 11, 11¾. — Bruin Mosterdzaad *f* 19, 20, Geel dito *f* 18½, 20 per Mud. — Raapkoeken *f* 88, 93. Lijnkoeken *f* 140, 160 per 1040 St.

Ter Beurze is verkocht: Tarwe. 160/2 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 483; 156/2 ℔ jar. Rostocker *f* 480. — Rogge. 150/2 ℔ Engelsche *f* 350; 144, 145/2 ℔ Archangel *f* 360; 154/2 ℔ Pruissische *f* 375; 142/2 ℔ jarige Archangel *f* 350; 147/2 ℔ Deensche *f* 347. — Gerst. 127/2 ℔ Liebau *f* 326; 130/2 ℔ Zweedsche *f* 268.

SCHIEDAM, 27 Nov. Rogge. Verkocht: 147/2 ℔ Deensche *f* 347 3/m. — Gerst 127/2 ℔ Libau *f* 326 kont.; 130/2 ℔ Zweedsche *f* 268 3/m. — Moutwijn *f* 36,—, Jenever *f* 42,50; Amst. Proef *f* 43,75, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

ANTWERPEN, 27 Nov. *Koffij* zonder omzet.

Suiker. Ruwe. Blijft gevraagd en heden zijn wederom verhandeld 48 kisten en 1100 zakken Fernambuck.

Rijst Hiervan zijn nog 1600 balen ongepeld Aracan afgedaan voor uitvoer.

Granen. Kalme markt en dalende prijzen voor Tarwe en Rogge

BORDEAUX, 24 Nov. *Voorloop.* 3/6 houdt zich op 215 fr. staande.

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 27 November, in het O. Z. Heeren Logement.

1. Een Huis en Erve, Heerengracht, LL 167; *f* 7450, *f* 1200, J. Feije

2. Een dito, Keizersgracht, X 679; *f* 8450, *f* 50, Opgehouden.

4. Een Huis, Achterhuis en Erve, St. Anthonies-Breestraat, G 17; *f* 4150, J. Feije.

5. Een Huis en Erve, St. Anthonies-Breestraat, G 109; *f* 5050, *f* 125, J. A. Namias.

6. Een Huis, Achterhuis en Erve, Singel, G 421; *f* 8000, *f* 800, J. Reesinck.

7 Een Huis en Erve, tweede Batavierdwarsstraat, R 335; *f* 1150, *f* 10, Opgehouden.

8. Een dito, op Marken, S 143; *f* 750, *f* 10, Dito.

9. Een dito, Noorderdwarsstraat, AA 539; *f* 5050, P. D. Lusink, Jr.

10. Een dito, Noorderstraat, AA 472; *f* 1300, G. Fikkert, Jr.

11. Een dito, Noorderdwarsstraat, AA 558; *f* 1725, *f* 70, P. D. Lusink, Jr.

12. Een dito, naast het voorgaande Perceel, AA 559; *f* 950, *f* 50, T. Sanders, Jr.

13. Een dito, Noorderstraat, AA 459; *f* 3200, *f* 2[illegible] [illegible]chutte.

14. Een dito, naast het voorgaande Perceel, AA 460; [illegible] *f* 25, Denzelfden.

15. Een dito, Utrechtsche Dwarsstraat, Z 205; *f* 1275, [illegible] F. Reijsenbach.

16. Een dito, Baangracht, AA 167; *f* 1950.
17. Een Achterhuis, Tuin en Erve, achter het voorgaande Perceel, AA 166; *f* 762.
} *f* 2712, [illegible] J. F. Schutte.

18. Een Huis, Tuin en Erve, Goudsbloemstraat, QQ 506; *f* 1200.
19. Een Gebouw en Erve, achter het voormelde Perceel, QQ 507; *f* 530.
} *f* 1730, *f* [illegible] L. Gijselman.

20. 2 Huizen, Achterhuizen, Tuin en Erve, Goudsbloem[illegible]straat, QQ 485 à 487; *f* 950, *f* 30, Denzelfden.

21. 2 Huizen en Erven, Anjeliersgracht, in den Giers[illegible]gang, OO 554 en 555; *f* 937, J. van Duuren.

22. 3 Dito's, Goudsbloemgracht, in den Metselaa[illegible] QQ 561 à 563; *f* 520, *f* 3, L. Gijselman.

23. 2 Dito's, als voren, QQ 559 en 560; *f* 1050, [illegible]

24. Een Bergplaats en Erve, Goudsbloemgracht, QQ [illegible] *f* 610, *f* 100, L. Gijselman.

25. De afgesloten Grond of de Erven van 3 Huizen, L[illegible]gracht, PP 61 en 60; *f* 80, *f* 20, H. A. Baarslag.

27. Een Huis en Erve, tweede Laurierdwarsstraat; [illegible] *f* 125, J. F. Schutte.

N°. 3 en 26 zijn niet geveild.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 27 Nov. A. Stemfoort, Christina Hendrika, C[illegible] S. E. T Ollendorp, Ludolf Theodor, Cette.

HELVOET, 27 Nov. P. van Rijn, Jonge Jacobus, Vi[illegible]

UITGEZEILD:

HELVOET, 27 Nov. C. Sloot, Willemina, Gibraltar.

Advertentiën.

Er wordt gevraagd ten spoedigste eene **HU[illegible] HOUDSTER**, van de [illegible] Godsdienst, tusschen de 40 en 50 jaren, van goed[illegible] tuigen voorzien. Adres met *franco* brieven onder L[illegible] bij den Boekh. C. H. van Nederhasselt, te Ma[illegible]

STOOMJAGTEN

varende tusschen

ROTTERDAM, MIDDELBURG, [illegible]

en op alle daar tusschen gelegen plaatsen.

Voor de Maand November 1854

Van *Rotterdam.*				Van *Middelburg.*			
Vrijdag	1,	's morg.	5 u.	Vrijdag	1,	's morg.	[illegible]
Zaturd.	2,	″	6 ″	Zondag	3,	″	1[illegible]
Dingsd.	5,	″	7 ″	Dingsd.	5,	″	1[illegible]
Woensd.	6,	″	7 ″	*Woensd.	6,	″	[illegible]
Vrijdag	8,	″	7 ″	*Vrijdag	8,	″	[illegible]
Zaturd.	9,	″	7 ″	*Zondag	10,	″	[illegible]
Dingsd.	12,	″	9½ ″	*Dingsd.	12,	″	[illegible]
Woensd.	13,	″	10 ″	Woensd.	13,	″	[illegible]
Vrijdag	15,	″	4 ″	Vrijdag	15,	″	[illegible]

Op de dus * gemerkte dagen kan men gewoonlijk [illegible] de afvaart te Rotterdam met den Spoortrein aank[illegible]

In Correspondentie met Diligence-diensten tuss[illegible] Middelburg en Vlissingen, Zierikzee en het Vee[illegible] Zijpe, Goes en het Veer te Wolfaartsdijk.

De Goederen kunnen tot één uur vóór de Afvaa[illegible] zorgd worden; later aangebragt, blijven dezelve t[illegible] volgende reis liggen.

(424) Bij Gebr. VERHOEVEN te 's Bosch, komt [illegible] van de pers en is bij hunne gewone Correspond[illegible] ten verkrijgbaar gesteld:

ONDERRIGTINGEN EN GEBEDE[N]

VOOR HET JUBILÉ

van 1854—1855,

VERGUND DOOR ZIJNE HEILIGHEID

PIUS IX.

VOORAFGEGAAN VAN DEN HERDERLIJKEN BRIEF VAN ZIJNE D[illegible] LUCHTIGE HOOGWAARDIGHEID

J. ZWIJSEN,

Aartsbisschop van Utrecht, Administrator-Apostoli[illegible] van 't Bisdom van 's Hertogenbosch.

48 pagina's. Prijs . . . . 10 C[illegible]

INHOUD.

Herderlijken brief van Mgr. J. Zwijsen. — Vooraf[illegible] bemerkingen. — Kort onderrigt nopens den Aflaat. — [illegible] onderrigt nopens het Jubilé. — De Lofzang: *Veni Creator.* [illegible] Gebed van Boetvaardigheid. — Gebed door Zijne He[illegible] Paus Pius IX. — Aflaatgebeden. — Gebed voor den Paus. [illegible] Gebed voor de Kerk. — Gebed voor onze Bisschoppen. [illegible] Gebed ten algemeene nutte der Christenheid. — Gebed [illegible] den H. Franciscus Xaverius, ter bekeering der Heidenen, [illegible] lenden en Zondaars. — Gebed bij duurte en hongersnood. [illegible] Gebed in besmettelijke ziekten. — Gebed om den vrede. [illegible] Gebed tot de Onbevlekte Maagd Maria. — Lofzang: *Te Deum* [illegible] *Laudamus.*

Te Amsterdam bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitgever.